

Newsletter

JANUÁR 2026

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

sekretariat@vudpap.sk

02 4342 0973

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE

www.vudpap.sk

Newsletter 1/2026

Ďakujeme, že ste si otvorili januárové číslo nášho newslettera!

Milí čitatelia a čitateľky Newslettera VÚDPaP!

Dovoľte mi, aby som vás všetkých v mene vedenia VÚDPaP pozdravila v novom roku a zaželala vám všetko dobré, veľa zdravia, osobnej spokojnosti a na skúsenosti bohaté pracovné dni.

Máme za sebou ďalší intenzívny rok spoločných odborných aktivít a vzdelávania, výskumu a pracovných stretnutí, o ktorých sme vás v priebehu roka informovali aj prostredníctvom newslettera.

Vo VÚDPaP-e sú rozbehnuté všetky národné projekty (v troch sme hlavným riešiteľom, v jednom partnerom) a spolu s výskumom a metodickými činnosťami cieľme na aktuálne potreby praxe (duševné zdravie, implementácia kurikulárnej reformy, umelá inteligencia vo vzdelávaní, podporné opatrenia v systéme školstva a pod.).

A čo nás čaká roku 2026? S výskumníčkou zvedavosťou čakáme, aké poznatky nám prinesie zber dát o duševnom zdraví detí a mládeže, kde vstupujeme do ďalšej fázy, zberom dát detí do 6 rokov. Pripravujeme interaktívne formy zverejňovania týchto informácií o deťoch a mládeži, ktoré pre vás budú určite užitočné.

Prevenciu opäť posilníme kvalitnými autorskými preventívnymi programami, vzdelávaním a podporou supervízie, ako neoddeliteľnej súčasti poradenskej práce.

Diagnostické nástroje – to je nekonečný príbeh v slovenskom odbornom priestore, ale my to nevzdávame. V E-poradenstve budeme sprístupňovať šandardizované a validizované diagnostické nástroje, potrebné pre vašu prácu. S výskumným tímom sme prichystali šandardizovať a validizovať akékoľvek dostupné diagnostické nástroje.

K dispozícii vám budú aj analýzy o faktoroch predčasného ukončenia školskej dochádzky a pilotne s vami v školách a v poradenských zariadeniach vyskúšame aj systémové riešenie vo forme včasného varovania.

O tomto všetko vás chceme a budeme informovať aj v roku 2026 -váš záujem o Newsletter VÚDPaP nás teší a veľmi si vašu priazeň vážime.

Šťastný a zdravý rok 2026!

PhDr. Alena Kopányiová, PhD.,
riaditeľka Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie

ESPAD Report 2024 je zverejnený: Slovensko v európskom porovnaní

Ako sa mení správanie mladých ľudí v oblasti alkoholu, tabaku či drog a ako si v tomto vývoji stojí Slovensko v porovnaní s Európou? Odpovede ponúka **ESPAD Report 2024**, ktorý vznikol v rámci medzinárodného výskumného projektu **European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD)**. Správa prináša rozsiahlu a porovnateľnú analýzu užívania alkoholu, tabaku, nelegálnych drog, liekov bez lekárskeho predpisu, ako aj nových psychoaktívnych látok medzi 15- až 16-ročnými žiakmi v 37 európskych krajinách, vrátane Slovenska.

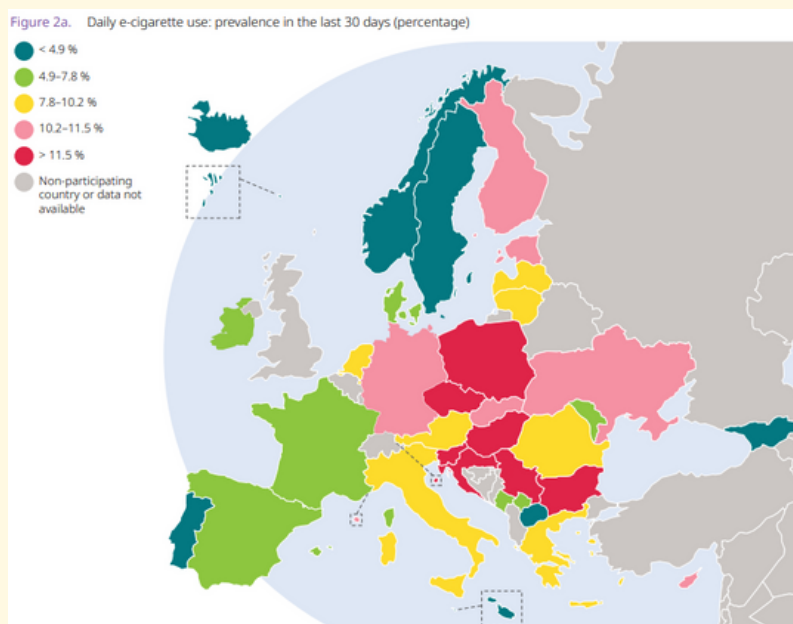
Jednou z hlavných pridaných hodnôt ESPAD je možnosť medzinárodného porovnania. Výsledky umožňujú sledovať, kde sa Slovensko nachádza v európskom kontexte – či už ide o prevalenciu jednotlivých foriem užívania látok, vývojové trendy v čase, alebo porovnanie s priemerom EÚ a vybranými krajinami. Takéto komparácie poskytujú dôležitý rámec pre odbornú interpretáciu dát a tvorbu preventívnych politík založených na dôkazoch.

Okrem tradičných indikátorov správa poukazuje aj na nové a narastajúce výzvy, najmä v oblasti e-cigariet, neliečebného užívania farmaceutických prípravkov a digitálnych rizík, ako sú nadmerné používanie sociálnych sietí, online hranie a gambling. Významnou témou je aj duševná pohoda adolescentov a zmeny v rodových rozdieloch, ktoré sa v niektorých oblastiach zmenšujú alebo obracajú.

Na oficiálnej stránke ESPAD sú dostupné kompletne dátové súbory, tabuľky a interaktívne nástroje, ktoré umožňujú odborníkom, výskumníkom aj verejnosti detailne sa oboznámiť s výsledkami a sledovať trendy naprieč krajinami a časom.

VÚDPaP bude v nasledujúcom období postupne informovať o vybraných oblastiach a o relatívnom postavení Slovenska v jednotlivých indikátoroch, v porovnaní s ostatnými európskymi krajinami.

ESPAD Report 2024 tak predstavuje dôležitý zdroj dát pre porozumenie aktuálnym zmenám v správaní mladých ľudí a pre kvalifikovanú diskusiu o prevencii, politike a podpore zdravého vývinu adolescentov na Slovensku aj v Európe.

Mapa predstavuje ukážku výstupov ESPAD, ktoré umožňujú porovnať prevalenciu rizikového správania adolescentov medzi jednotlivými európskymi krajinami.

Podobným spôsobom ESPAD poskytuje prehľad o tom, kde sa Slovensko nachádza v kontexte ostatných štátov.

Robert Tomšík

Vykročte do roka 2026 s podporou: bezplatná supervízia pre odborníkov pokračuje aj tento rok

BEZPLATNÁ SUPERVÍZIA PRE ODBORNÍKOV POKRAČUJE AJ V ROKU 2026

- Supervízne online kluby
- Online supervízia

Pre zamestnancov CPP, ŠCPP, ŠVZ

>>> Prihláste sa

Spolufinancovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝCHOVY
A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Aj v roku 2026 budú mať odborní zamestnanci zariadení poradenstva a prevencie, špeciálnych výchovných zariadení, ako aj pedagogickí zamestnanci špeciálnych výchovných zariadení možnosť využívať bezplatnú supervíziu. Tá ponúka bezpečný priestor na zdieľanie skúseností, odborný rast a podporu v každodennej praxi.

Supervízne online kluby

Pravidelné tematické online stretnutia každý utorok od 13:00 do 14:30. Najbližšie témy: tímová spolupráca, výhody a nevýhody psychoedukácie v poradenskom procese, mediácia, terapia hrou a diagnostika špeciálneho pedagóga.

Online supervízia

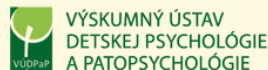
Tím našich supervízorov od januára doplnia ďalšie posily. K dispozícii bude individuálna online supervízia až od 41 skúsených odborníkov, pripravených podporiť vás v konkrétnych profesijných situáciách.

Prihlasovacie formuláre a viac informácií nájdete v článku.

Chcem vedieť viac

Pozvánka na prezenčné workshopy k preventívnym programom **BALANS** a **ODOLNEJŠÍ**

**PREZENČNÉ WORKSHOPY
K PREVENTÍVNÝM PROGRAMOM
PRE 2. STUPEŇ ZŠ A SŠ**

- BALANS - ROVESNÍCKY PROGRAM
PODPORY DUŠEVNÉHO ZDRAVIA**
- ODOLNEJŠÍ**

URČENÉ ODBORNÝM ZAMESTNANCOM ZPP, ŠKÔL
A ŠVZ

>>> prihláste sa

Pozývame odborných zamestnancov zo ZPP, škôl a ŠVZ na praktické a zážitkové workshopy k preventívnym programom **BALANS – rovesnícky program podpory duševného zdravia (20. 1. 2026, Bratislava)** a **ODOLNEJŠÍ (11. 2. 2026, Bratislava)**.

Workshopy ponúknu konkrétne nástroje na podporu duševného zdravia, reziliencie a zdravých vzťahov u žiakov 2. stupňa ZŠ a SŠ.

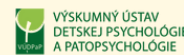
Oba preventívne programy nájdú odborní zamestnanci bezplatne v internetovej aplikácii [**ePoradenstvo**](#).

Viac informácií o workshopoch a prihlasovanie nájdete v článku na webe.

Chcem vedieť viac

Novinky z NP DÁTA

Záver roka 2025 bol pre národný projekt mimoriadne dynamický. December bol venovaný zberu dát - v niektorých cieľových skupinách bola prvá fáza zberu dát ukončená, v iných sa práve začala (1. stupeň ZŠ, vysokoškoláci). Okrem toho sme pokračovali v odbornom dialógu na najvyššej úrovni a v týchto dňoch aktívne hľadáme nové posily do nášho tímu.

Nová fáza: Spustenie zberu dát na 1. stupni ZŠ a vysokých školách

V úvode decembra sme náš výskum rozšírili o ďalšie významné cieľové skupiny:

- **1. stupeň ZŠ: 2. decembra 2025** sme oficiálne spustili zber dát zameraný na žiakov 1. stupňa základných škôl. Vzhľadom na vek detí sú respondentmi ich zákonní zástupcovia.
- **Vysoké školy: 8. decembra 2025** sa zber dát začal aj pre študentov vysokých škôl. Tomuto kroku predchádzala naša účasť na Valnom zhromaždení Študentskej rady vysokých škôl dňa 5. decembra, kde sme informovali o úprave dotazníka na základe spätnej väzby z pilotného testovania a diskutovali o vzájomnej spolupráci pri jeho distribúcii.

Úspešné ukončenie zberu na 2. stupni ZŠ a SŠ

S radosťou oznamujeme, že paralelne so spúšťaním nových fáz sa nám v decembri podarilo **ukončiť hlavnú fázu zberu dát na 2. stupni základných škôl a na stredných školách**. Všetky získané dáta spracúvame a podrobujeme odbornej analýze.

BILANCIA ZBERU DÁT

Čo hovoria čísla? Vďaka enormnému nasadeniu administrátorov a koordinátorov zberu dát sme k 31. 12. 2025 získali spolu 17 147 unikátnych odpovedí od žiakov, študentov a zákonných zástupcov, pri zapojení celkového počtu 319 základných, stredných a vysokých škôl. Získané údaje budú následne podrobené procesu čistenia a prvotných analýz, na základe ktorých bude v najbližšom období realizovaný doplňujúci zber dát.

Zabezpečenie kvality: Rodičovský panel pre materské školy

Dňa **2. decembra 2025** sa uskutočnil online **Rodičovský expertný panel**, tentoraz zameraný na spätnú väzbu k dotazníku určenému pre zákonných zástupcov **detí navštevujúcich materské školy**. Táto aktivita bola kľúčová pre úspešné nastavenie budúceho zberu dát v materských školách na celom Slovensku. Podnety a pripomienky od rodičov nám pomohli skvalitniť výskumný nástroj pre túto špecifickú cieľovú skupinu, najmä v oblasti zrozumiteľnosti otázok a technickej funkčnosti online prostredia.

Strategické stretnutia a medzirezortná spolupráca

V závere minulého roka sme aktívne reprezentovali projekt na kľúčových odborných fórach:

- **Rada vlády pre duševné zdravie: 9. decembra 2025** sa riaditeľka VÚDPaP PhD. Alena Kopányiová, PhD., a obsahový manažér národného projektu, PhD. Martin Lulei, PhD., zúčastnili zasadnutia Rady vlády SR pre duševné zdravie. Obsahový manažér prezentoval aktuálny stav vývoja v NP Dáta o duševnom zdraví.

NP DÁTA: Hľadáme posily do tímu!

Náš tím sa rozrastá a aktuálne hľadáme kolegov a kolegyné na pozície interných aj externých expertov. Ak máte záujem podieľať sa na unikátnom mapovaní duševného zdravia na Slovensku, radi vás spoznáme.

Obsadzujeme tieto **pozície**:

- Externý/á expert/ka pre zber dát: Pozícia je zameraná najmä na tvorbu výstupov a odborných správ, interpretáciu výsledkov a participáciu na metodológii k zberu dát.

Viac informácií tu

- Interný/á expert/ka pre výskum: Náplňou práce je predovšetkým participácia pri tvorbe správ, metodík a metodológie zberu dát, ako aj štatistická analýza a interpretácia dát.

Viac informácií tu

Podakovanie za spoluprácu

Rok 2025 bol pre národný projekt rokom intenzívnej práce a významných posunov. Úspešné zvládnutie všetkých výziev by nebolo možné bez širokej siete partnerov a podpory.

Naše úprimné podakovanie patrí všetkým spolupracujúcim subjektom a inštitúciám. Veľmi si vážime pomoc a súčinnosť kolegov z iných národných projektov a nášho oddelenia internej a externej komunikácie.

Osobitne ďakujeme našim interným aj externým expertom a expertkám, regionálnym koordinátorom a administrátorom za ich nasadenie a profesionalitu.

Najväčšia vďaka však patrí tým najdôležitejším – **všetkým zapojeným školám, žiakom, študentom a rodičom**. Bez vašej ochoty, dôvery a času venovanému zberu dát by realizácia tohto jedinečného výskumu nebola možná. Tešíme sa na pokračovanie tejto zmysluplnej spolupráce aj v roku 2026!

Vypočujte si naše podcasty

Vianočné darčeky – koľko ich je tak akurát?

Majú naše deti darčeky len dostávať, alebo by sa mali učiť aj obdarovať iných? So psychologičkou VÚDPaP **PhDr. Evou Smikovou, PhD.**, sme hovorili o tom, ako darčeky ovplyvňujú detské prežívanie, čo je zdravá miera a ako môžu rodičia podporiť u detí vďačnosť, empatiu a radosť z dávania.

[Vypočujte si](#)

Zvieratko pod stromček?

V predvianočnom období sa mnohé rodiny zamýšľali nad tým, či je správny čas priviesť do domácnosti zvieratko. S detskou psychologičkou VÚDPaP **Mgr. Ivanou Szamaranszkou** sme hovorili o tom:

- ako pripraviť dieťa na starostlivosť o domáceho miláčika,
- aký vplyv má spoločnosť zvierat na vývin dieťaťa,
- akým chybám by sa rodičia mali vyhnúť, aby sa z darčeka nestal nechcený problém.

[Vypočujte si](#)

Zručnosti, ktoré menia triedu: poradne ako podpora pedagógov v budovaní bezpečného prostredia

Rešpektujúce vzťahy, otvorená komunikácia a práca so skupinovú dynamikou sú základom bezpečnej klímy v triede. V rozhovore s **PaedDr. Janou Lednickou**, riaditeľkou **CPP Bratislava III.**, sa dozvieme, ako môžu poradne pomáhať učiteľom zvládať náročné situácie prostredníctvom rozvoja skupinových zručností.

[Vypočujte si](#)

NAHLAS
O DEŤOCH

odborne
NA SLOVÍČKO

Vyberáme z našich časopisov

SKÚSENOSTI S NENÁVISTNÝMI PREJAVMI NA INTERNETE VO VZŤAHU S AGRESIVITOU A AKTIVISTICKÝMI A RADIKALISTICKÝMI ZÁMERMÍ MLADÝCH ĽUDÍ NA SLOVENSKU

Jarmila Zsírosová, Robert Tomšík

Psychológia a patopsychológia dieťaťa, roč. 57, 2023, č. 2, s. 84–102.

Štúdia sa zameriava na mapovanie skúseností mladých ľudí na Slovensku s nenávisťným obsahom a nenávisťou komunikáciou na internete a na analýzu vzťahov týchto skúseností k agresivite a k aktivistickým a radikalistickým zámerom v offline prostredí. Výskumnú vzorku tvorilo 946 respondentov vo veku 14 – 21 rokov. Autori použili autorský dotazník Nenávistný obsah a komunikácia na internete (NOKI), Dotazník agresivity Buss-Perry (BPAQ) a Škály aktivistických a radikalistických zámerov (ARIS).

Výsledky ukázali, že až 86,8 % respondentov sa minimálne raz stretlo s nenávisťným obsahom na internete a 38,8 % sa stalo jeho obeťou. Aktívna účasť na vytváraní nenávisťného obsahu významne korelovala so všetkými zložkami agresivity, a aj so sklonom k radikalizmu, zatiaľ čo pasívna skúsenosť súvisela najmä s vyššou mierou hostility. Nenávistné prejavy boli najčastejšie namierené voči osobám alebo skupinám z dôvodu sexuálnej orientácie, vzhľadu, rasy alebo politických názorov. Štúdia poukazuje na význam skúmania online nenávisti ako rizikového faktora pre agresívne a radikalizované správanie mladých ľudí a na potrebu preventívnych intervencií.

[Celý článok](#)

DETI AKO PRIAMI ÚČASTNÍCI NÁSILIA V PÁROVÝCH VZŤAHOCH

Ľuba Pavelová, Martina Hrozenská

Psychológia a patopsychológia dieťaťa, roč. 57, 2023, č. 2, s. 71–83.

Príspevok sa venuje problematike detí žijúcich v rodinách, v ktorých dochádza k násiliu v párových vzťahoch, a zdôrazňuje potrebu vnímať tieto deti nielen ako svedkov, ale aj ako priamych účastníkov a obeť násilia. Autorky vychádzajú z kvalitatívneho výskumu realizovaného prostredníctvom anamnestického dotazníka a pološtruktúrovaných rozhovorov so 44 ženami zažívajúcimi násilie zo strany partnera.

Analýza dát pomocou fenomenologickej tematickej analýzy ukázala, že deti významne ovplyvňujú stratégie žien pri zvládaní a ukončovaní násilia – môžu pôsobiť ako faktor brzdiaci zmenu, ale aj ako silný motivačný prvok k odchodu z násilného vzťahu. So stúpajúcim vekom detí sa zvyšuje ich aktívna rola, napríklad pri ochrane matky alebo pri otvorenom vyhranení sa voči násiliu. Výskum zároveň poukazuje na vážne dôsledky násilia na psychické a somatické zdravie detí, vrátane traumatizácie, psychosomatických ťažkostí a sebapoškodzovania. Štúdia apeluje na potrebu rešpektujúceho prístupu zo strany odborníkov a na posilnenie komplexnej podpory pre ženy aj ich deti.

[Celý článok](#)

Publikujte v našich časopisoch

Ponúkame vám možnosť publikovať odborné príspevky v časopisoch VÚDPaP:

- **Psychológia a patopsychológia dieťaťa** – jediný recenzovaný odborný psychologický časopis vychádzajúci v slovenskom jazyku
- **Dieťa v centre odbornej pozornosti** – metodicko-odborný časopis pre poradenskú prax aj širšiu verejnosť

Ak máte chuť podeliť sa o svoje odborné skúsenosti, príspevky alebo otázky k publikovaniu, napíšte nám na e-mailovú adresu: beata.sedlackova@vudpap.sk

Máte námety, nápady
a podnety, ktoré môžu
obohatiť náš newsletter?
Napíšte nám!

newsletter@vudpap.sk